

Temat: Las miejsce magiczne

Opracowanie merytoryczne: Karolina Ziółkowska

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

Grupa wiekowa: uczniowie klas „0”–II szkoły podstawowej

Miejsce zajęć: las, park, sala edukacyjna

Czas: dwie godziny lekcyjne

Cele ogólne:

- ✓ Uświadomienie uczniom kulturotwórczej roli lasu
- ✓ Rozbudzanie zaciekawienia światem przyrody
- ✓ Rozwijanie pomysłowości i inwencji twórczej

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- w zakresie wiadomości
- ✓ podać twórców kultury i miejsca ekspozycji ich dzieł
- w zakresie umiejętności
- ✓ przyporządkować nazwy przedmiotów służących do pracy do nazw zawodów
- w zakresie postaw i przekonań
- ✓ korzystać racjonalnie z dóbr przyrody

Metody pracy: pogadanka, pytania i odpowiedzi, obserwacja, zabawa edukacyjna

Strategia nauczania: asocjacyjna, emocjonalna

Forma pracy: zbiorowa – całą klasą, indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne: skrzynia z rekwizytami, w której znajdują się: pędzel, sztaluga, paleta barw, dłuto, kawałek drewna nadający się do rzeźbienia, aparat fotograficzny, papier fotograficzny, gitara - zabawka, nuty, książka, tomik wierszy, długopis, rękodzieło (np. pisanka lub haftowana serwetka z motywem leśnym); kawałek płótna, igła, nici do wyszywania, kredki, pudełka; obrazki przedstawiające: malarza, rzeźbiarza, pisarza, poetę, muzyka, fotografika, artystę ludowego, liście, kartki, podkładki, klej.

W sali przydadzą się: magnetofon, płyta z odgłosami (dźwiękami) przyrody; slajdy z obrazami, rzeźbami, kompozytorami, książkami, wierszami, zdjęciami

Przebieg lekcji:

Wprowadzenie:

1. Zapytaj dzieci:

- czy lubią chodzić do lasu?
- co lubią robić w lesie?
- z czym kojarzy im się las?

(drzewami, ptakami, śpiewem ptaków, zwierzętami, szumem wiatru, spacerem, zbieraniem grzybów)

Faza realizacji:

1. Wyjaśnij uczniom, że:

- las jest kolebką naszej kultury

Las jest kolebką naszej kultury (kolebka – kołyska, miejsce powstania, rozpoczęcia czegoś). Las oddziałuje na naszą wyobraźnię. Już od najdawniejszych czasów człowiek przyozdabiał swe siedziby motywami zaczerpniętymi z otaczającej go przyrody. Były to wizerunki zwierząt, roślin, sceny polowań. Posługiwał się też przedmiotami codziennego użytku np. dzbanami, misami, paterami zdobionymi obrazkami o tematyce leśnej.

- inspiruje ludzi różnych zawodów do tworzenia dzieł

Ludzie ci czerpią z lasu swoje pomysły do pracy.

2. Pokaż dzieciom skrzynię z rekwizytami, w której znajdują się: pędzel, sztaluga, paleta barw, dłuto, kawałek drewna nadający się do rzeźbienia, aparat fotograficzny, papier fotograficzny, gitara - zabawka, nuty, książka, tomik wierszy, długopis, igła, nici do haftowania, kawałek płótna, farby, rękodzieło (np. pisanka lub haftowana serwetka z motywem leśnym). Powiedz, że przedmioty te służą do pracy ludziom czerpiącym z lasu swoje pomysły do tworzenia (pracy).

Poproś uczniów o wymienienie nazw tych zawodów (malarz, muzyk, pisarz, poeta, fotografik, rzeźbiarz, artysta ludowy). Pokaż uczniom obrazki przedstawiające wyżej wymienionych artystów, następnie podziel dzieci na 7 grup. Każda grupa losuje jeden obrazek i wybiera ze skrzyni rekwizyty potrzebne danemu artyście do pracy.

3. Krótka pogadanka na temat dzieł stworzonych przez artystów wymienionych przez dzieci.

Pytania pomocnicze:

– czy znają bajki, których akcja toczy się w lesie? („Czerwony Kapturek”, „Jaś i Małgosia” „O krasnoludkach i sierotce Marysi” „Królewna Śnieżka”)

– czy znają wierszyki o zwierzętach , o lesie?

– czy wiedzą który gatunek drewna jest miękki , w którym się dobrze rzeźbi?

– czy znają jakieś rzeźby (np. słynny ołtarz w kościele Mariackim w Krakowie)?

– czy znają piosenki o lesie?

– czy znają artystów ludowych w swojej okolicy?

4. Zabawa dydaktyczna: „Magiczny magnetofon”

Rozdaj dzieciom małe pudełeczka „magnetofony”. Poproś, żeby zamknęły oczy i wsłuchały się w muzykę przyrody oraz narysowały to co udało im się usłyszeć. Następnie dzieci naśladową to co namalowały.

Wysłuchajcie wiersza Wiery Badalskiej „Ile głosów w lesie” i przekonajcie się, czy udało wam się usłyszeć tyle dźwięków.

*Gdy się wsłuchasz w leśną ciszę,
Tysiąc głosów możesz słyszeć:
śpiewa wilga, komar bzyka,
świerszczykowa gra muzyka,
strumień nuci swą piosenkę,
złota pszczoła leci z brzękiem,
szumią drzewa, dzięcioł stuka,
kukułeczka w gąszczu kuka.
Bąk kosmaty huczy basem,
mała żabka skrzeknie czasem,
stuk! - O ziemię szyszka stuknie,
trzaśnie głucho gałąź sucha.*

*Tysiąc głosów w lesie słyszy,
kto uważnie umie słuchać.*

5. Zabawa w orkiestrę

Wiele utworów muzycznych powstało z inspiracji pięknem lasu: różne symfonie, utwory operowe, muzyka dla dzieci, twórczość ludowa. Dziś spróbujemy stworzyć własną muzykę. Poszukajcie różnych przedmiotów, z których można wydobyć dźwięk (patyki, kamienie, szeleszczące liście itp.)

Podziel dzieci na zespoły. Zadaniem każdej grupy będzie wykonanie powtarzalnego elementu dzieła muzycznego.

– Spróbujmy coś zagrać. Dołożmy teraz pohukiwanie sowy, bzyczenie komara, szum drzew.

– Co słyszycie? Czy można nazwać to melodią?

– Dołożmy teraz melodię np. wlaź kotek na płótek, La, La, La...

W ten sposób wybrzmiają jednocześnie i powstanie utwór muzyczny. Można określić też dynamikę (siłę dźwięku) forte – głośno, piano – cicho.

– Za pomocą czego udało nam się stworzyć dźwięki? Czy było to łatwe czy trudne?

Muzycy też szukają inspiracji w dźwiękach przyrody – śpiewie ptaków, szumie wiatru, szeleście liści.

6. Tworzenie indywidualnego obrazu.

Dzieci zbierają liście i robią z nich obrazki ze zwierzętami.

Podsumowanie

1. Uporządkuj informacje poznane na zajęciach.

Las pobudził Was do działania. Stworzyliście muzykę, obraz. Możemy więc powiedzieć, że las tworzy kulturę, czyli pełni rolę kulturotwórczą.

2. Powiedz uczniom, że kulturotwórcza rola lasu jest ogromna i świadczą o niej galerie, muzea, biblioteki, sale koncertowe, teatry, skanseny, księgarnie, wystawy.

3. Przypomnij uczniom, że przyroda, głównie las był i jest dla różnych twórców nie tylko motywem i tłem, ale także treścią przeżyć artystycznych i duchowych. Podkreśl, że skoro las jest kolebką naszej kultury powinniśmy o niego dbać i szanować, bo przecież lasy zajmują blisko 30 % naszego kraju, a ich powierzchnia wciąż rośnie.